Martti Ahtisaari (Svar på replik)

Ennen kuin hyppään Itämeri-asiaan, niin minä en voi olla sanomatta Amerikan tilanteesta jotain. Minun piti lähteä nyt ihan lähiaikoina Yhdysvaltoihin puhujamatkalle järjestöni toimesta, mutta minä olen joutunut oikeastaan kodinhoitajaksi, koska vaimollani oli viime maanantaina operaatio toisessa jalassa ja toipuminen kestää ainakin kuusi viikkoa. Minä olen Ahtisaaren perheen kodinhoitaja tällä hetkellä, eli lähden täältä kotiin katsomaan, miten vaimo selviää siellä.

Sanoisin näin, että mitä Yhdysvaltain vaaleihin tulee, niin kun minä menen seuraavan kerran ja tapaan Clintonin perheen siellä, niin kuin minä yleensä tapaan, ja Obaman myös – hän itse asiassa kutsui minut yhteen tilaisuuteen, johon en valitettavasti aikataulusyistä päässyt, mutta hän on myös miettimässä, että rauhanvälitystä saattaa tulla sille organisaatiolle, jota hän puuhaa – minä aion sanoa hänelle: ”Minkä ihmeen takia te ette harrastanut egalitaarista politiikkaa presidenttikaudellanne?”. Silloin, kun minä tulin Yhdysvaltoihin 1977 Tansaniasta, minä tulin egalitaariseen yhteiskuntaan, jolla oli kapasiteettia myös bipartisan foreign policyyn, eli republikaanit ja demokraatit pystyivät istumaan järkevästi alas ja keskustelemaan. Nyt mitään tästä ei ole jäljellä. Eli ei Trumpin voitossa tarvittu mitään Venäjän apua. Kyllä se riitti, kun demokraatit tyrivät.

Mitä tulee Itämereen, minusta on tärkeää, että asioita seurataan tällä tavoin ja kaikki on saatu mukaan Itämeri-keskusteluun. Minä toivon, että tapaan myös venäläisiä ystäviäni, ulkoministerin ja muita, tässä lähiaikoina. Kun sieltä aina välillä kuuluu, että Nato ja länsimaat uhkaavat sotilaallisesti Venäjää, niin täytyy kyllä sanoa heille, että tämä ei kyllä pidä paikkaansa, että Nato on puolustuksellinen järjestö ja paras rauhanturvaorganisaatio,

jonka kanssa minä olen tehnyt töitä, ja että kyllä tämä huonontuminen lännen ja Venäjänkin suhteissa, joka heijastuu osittain näihinkin kysymyksiin, lähti siitä, että Venäjä meni itsenäiseen maahan, Ukrainaan, vastoin kaikkia kansainvälisen lain ja järjestyksen periaatteita.

Minun täytyy ehkä tässä porukassa vielä sanoa se – koska se on kai yleisesti tiedossa, vaikka minä en tätä hirveästi mainosta – että minä olen jo vuosikausia ollut sitä mieltä ja minun lähtökohtani ei ole esimerkiksi Nato-keskustelussa koskaan ollut se, että Venäjä uhkaa meitä, vaan että Suomi on läntinen demokratia ja meidän pitäisi kuulua kaikkiin niihin organisaatioihin, joihin läntiset demokratiat kuuluvat, piste. Tätä en nähnyt kenenkään tässä viimeisessä keskustelussa tuovan esille. Tämä sapetti sen verran. Täytyy käyttäytyä niin kuin läntinen demokratia käyttäytyy. Huonontuminen itä–länsi-suhteissa aiheutui kyllä Ukrainasta, joka pakotti lännen ottamaan joitakin sanktioita esille. Jotenkin piti reagoida siihen, ei voinut olla reagoimatta. Tämän ei pidä estää käymästä keskusteluja ja neuvotteluja, ja avoimuutta pitää olla niin paljon, että se ei lisää jännitystä Itämerellä, ja näin minusta tällä hetkellä tapahtuu.

Skandinavisk oversættelse

Innan jag går över till Östersjöfrågan kan jag inte låta bli att säga något om situationen i Amerika. Jag hade planerat att åka på en föreläsningsresa till USA för min organisations räkning, men jag har blivit något av ett hembiträde eftersom min fru opererades i benet i måndags och återhämtningen tar minst sex veckor. Jag är för närvarande familjen Ahtisaaris hembiträde och ska härnäst åka hem för att se hur min fru klarar sig. Angående valet i USA, nästa gång jag reser dit och träffar familjen Clinton, liksom jag brukar göra, och även Obama – han inbjöd mig faktiskt till ett evenemang som jag av tidsmässiga skäl inte kunde delta i, men han överväger också fredsförmedling för den organisation han planerar – så tänker jag säga honom: "Varför i all världen utövade ni inte en egalitär politik under er presidentperiod?" Då jag kom till USA från Tanzania 1977 kom jag till ett egalitärt samhälle som också hade kapacitet till en bipartisan foreign policy, det vill säga republikaner och demokrater var kapabla att sätta sig ner och diskutera mer varandra. Nu återstår ingenting av det här.

Trump behövde inte hjälp av Ryssland för att segra. Det räckte att demokraterna klantade till det. När det gäller Östersjön anser jag att det är viktigt med uppföljning och att man har fått med alla i diskussionen om Östersjön. Jag hoppas träffa också mina ryska vänner, utrikesministern och andra, under den närmaste tiden. Man hör ibland sägas att Nato och västländerna hotar Ryssland militärt, men jag måste påpeka för dem att detta inte stämmer, att Nato är en försvarsorganisation och den bästa fredsbevarande organisation som jag har arbetat med, och att försämringen av relationerna mellan väst och Ryssland som delvis avspeglas i dessa frågor berodde på att Ryssland mot alla principer för internationell lag och ordning angrep ett självständigt land, Ukraina. Jag måste kanske ännu i detta forum påpeka, för det är väl allmänt känt även om jag inte brukar göra mycket reklam för det, att jag i åratal har ansett – och min utgångspunkt i Nato-debatten har aldrig varit att Ryssland hotar oss – att Finland är en västlig demokrati och vi bör höra till alla de organisationer dit västliga demokratier hör, punkt och slut. Jag har inte noterat att någon i den senaste debatten skulle ha tagit upp detta. Det här irriterade mig. Vi måste agera som en västlig demokrati agerar. Försämringen av de öst-västliga relationerna berodde på läget i Ukraina, som tvingade väst till vissa sanktioner. Det var nödvändigt att reagera på det, vi kunde inte låta bli att reagera. Detta bör inte hindra en dialog och förhandlingar, och det måste finnas så pass mycket öppenhet att det inte ökar spänningen på Östersjön, och jag tycker att så är fallet nu.

Information

Tal nummer

310

Typ

Svar på replik

Externa tal

Martti Ahtisaari

Speaker role

Finlands tidligere præsident, Nobels Fredsprismodtager og fredsformidler

Datum

02.11.17 11:49